

Naar det imidlertid har vist sig, at det er saa vanffeligt i denne Sag at finde en efter min Mening klar Form for Tanken, maa dette vistnok væsentlig tilskrives den Omstændighed, at Sagen er saa overordentlig indviklet, som jeg begyndte med at bemærke. Naar jeg har gjort denne Bemærkning, saa er det, fordi jeg paa Forhaand vil bede om Undskyldning, hvis det skulde vise sig, at jeg under mine Udtalelser har gjort mig skyldig i en eller anden Misforstaaelse paa enkelte Punkter, og tillige for at begrunde, at mine Bemærkninger for en væsentlig Del have Karakteren af Spørgsmaal, gennem hvilke jeg ønsker at bringe det til større Klarhed om ikke for andre, saa for mig selv, hvad der egentlig er Meningen af de forskellige Forslag, der ere fremsatte. Det er ikke min Hensigt at gennemgaa Lovforslaget i dets Helhed. Jeg skal end ikke komme ind paa nogle af de store, meget vigtige principielle Spørgsmaal, der ere rejste. Navnlig de 2 ærede Medlemmer fra Storeheddinge (S. Scavenius) og Grenaa (W. Dinesen) have jo rejst ganske overordentlig indgribende Spørgsmaal gennem nogle af de sidste Endringsforslag, som findes paa Listen. Jeg har saa meget mindre nødig at indlade mig paa en indgaaende Behandling af disse Forslag, som den meget ærede Minister i dette Øjeblik jo har udtalt sig om dem. Der er dog imidlertid en Bemærkning, som jeg ikke kan eller vil tilbageholde, og det er denne, at naar man gentagne Gange taler om, at Hartkornskatten er den uretfærdigste af alle Skatter, og paaistaar, at denne dens Uretfærdighed skulde være blevet anerkendt fra alle Sider, saa tror jeg, at denne Udtalelse kun til Dels er sand. Efter min Formening vilde det dog ikke være rigtigt, saaledes som det nys blev bemærket af den meget ærede Minister, om man overhovedet slet ikke vilde fordele nogen af de offentlige Skatter og Afgifter paa de faste Gjendomme, om man med andre Ord vilde kaste alt over paa Personerne. Jeg tror, det maa erkendes at være et meget uheldigt Skatteobjekt, man paa denne Maade tilvejebringer, og jeg kan heller ikke undlade ved denne Lejlighed at udtale som min Formening, at den Paaastand, man saa ofte hører fremsat med saa meget stor Sikkerhed, at det gælder om at finde Skatteevnen, og saa skal man tage, hvad man kan saa der — at denne Sætning er i sit Væsen usand og uberettiget. Naturligvis erkender jeg, at praktiske Grunde kunne tale for at gøre det, og naturligvis erkender jeg, at der ved Ordningen af Skatterne bør tages Hensyn til, hvad Befolkningen overhovedet kan taale, og at det vilde

være en overordentlig uforstandig Skattepolitik, dersom man ordner Forholdene saaledes, at man i Virkeligheden udflyndrede nogle Borgere eller gjorde det overhovedet umuligt for større Klasser af Samfundet at bestaa og trives i Samfundet, men saaledes i al Almindelighed at sige, at man skal tage i Forhold til Folks Skatteevne og kun tage Hensyn dertil, er urigtigt. Efter min Formening er det uretfærdigt at sætte en Præmie paa Dovenskab og derimod bestaae Pliden, og jeg kan i og for sig ikke erkende, at af to Borgere, som ere stillede under ganske samme Villkaar i Staten, og af hvilke den ene er stræbsom, flittig og nøjsom og derfor fortjener noget, denne derfor skal betale, medens den anden, som er stillet ganske paa samme Maade, men som ingen Ting giver bestille og drikker alt op og derfor ikke har noget, skal være fri for at skatte. Som sagt jeg tror, at i Almindelighed sagt er det urigtigt at sige, at Hartkornskatten er en uretfærdig Beskatning. En ganske anden Ting er det naturligvis, om Hartkornbeskatningen i den Stikelse, hvori vi have den, er retfærdig, og navnlig, om det er rigtigt og forsvaret, og om det er retfærdigt og klogt at belaste Hartkornet i den Grad, som det nu en Gang er blevet belastet. I den Henseende vil jeg for mit Bedkommende sige, at jeg er enig i, at Hartkornbeskatningen i alt Fald er naaet til et saadant Punkt, at man ikke bør gaa videre, og jeg er fremdeles enig i, at man er gaaet for vidt i Fortiden. Naar man taler om Uretfærdigheden, er det egentlig Fortiden, man med Høje kan beskyldes for at have været uretfærdig; man kan ikke beskyldes Nutiden, for saa vidt den ikke forøger Hartkornskatterne, for Uretfærdighed. Naar der er Tale om, at man ikke desto mindre, fordi Hartkornskatten maa siges at være trykkende, skulde tage nogle af Hartkornskatterne bort, at man altsaa ikke skulde indskrænke sig til ikke at forøge dem i Fremtiden, men give sig til at fritage Hartkornet for nogle af de Skatter, som nu engang hvile paa det, saa vilde det være overmaade heldigt, om det kunde gøres uden i Virkeligheden derved at komme til at kaste ubillige Byrder over paa andre. Hvis jeg ikke hørte fejl eller misforstod det ærede Medlem for Storeheddinge, saa mente han vel, at en saadan Afløsning af Hartkornbeskatningen kunde ske uden at træde andre for nær, men jeg tilstaar, at det er mig ikke rigtig klart, hvorledes det lader sig gøre at fritage nogle for Skatten, uden at man maa se at finde Vederlag paa andre Steder og de Forslag, som ere fremkomne med Hensyn til den Maade, paa hvil-